

գրութեան հնարողը կոչուիլ : Փոխանակ առանց տրամաբանական զօդի մը պարզ նկարագրութիւններ ընելու, ջանաց ինքը յամենայնի գտնալ այն բնական ունեւորին վերաբերութիւններն որ կան 'ի մէջ երկրի և անոր բնակչացը . աղբիւր առնելով իրեն այն ամէն տեղեկութիւններն որ պատմութիւնն ու բնական գիտութիւնք կը մատուցանեն, այն պիտի հետեւութիւններ հանեց՝ որոնք այսօրուան օրս աշխարհագրութիւնը տեսակ մը երկրիս բնախօսութիւնն ըրած են : (Ի) Է որ այսպիսի յարգի կեանք մը դեռ քանի մը տարուան համար ալ երկրնցած ըլլար հանդերձ մտաւորական ուժով, անտարակոյս առաւել ևս յառաջագիմած կ'ըլլար աշխարհագրական գիտութիւնը :

ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ

Ասիական ափունք վաւորի :

Նուաւին Միսիական չէ ձեռակերտ մարդոյ, բնութեան անդ արարեալ զամենայն : (Է) Է անդ Պէօյէ-ի Գէրէ և ոչ (Ի) Կարապէտ, ոչ ապարանք դեսպանաց, և ոչ քաղաքք Հայոց կամ Փրանկաց . անդ լերինք միայն, պարանոցք որ անջատեն զնոսա, հովիտք փոքունք 'ի գորգ կանաչագեղ յարմատս քարաժեռիցն պարզեալք, վտակք որ սողին, հեղեղատք որ 'ի փրփուրս իւրեանց սպիտակացուցանեն զնոսա, անտառք որ զկողից նոցա կախին և սողոսկին 'ի հոսանսն, որ իջանեն մինչ յեզերս անթիւ խորշից ծովափանն . սաղարթուց և դաւարեաց անդ զարմազան ձև և երանդ, զոր և զրիչ նկարչի չգիտէ ճարտարել . տնակք աստ անդ ցիր տաճիկ նաւաստեաց կամ այգորդաց սփռեալք ընդ ափնն զիրերօք բացագոյն, կամ 'ի սարահարթս ամբարձեալ անտառախիտ բլրոյ, կամ համախումբ 'ի ծայր խարակաց, ուր վարեն զքեզ հոսանք և խորտակին յալիս կապոյտ՝ որպէս զերկնից գիշերոյ . ձկնորսաց առաքաստք ինչ

սպիտակք քերեալ առ ծոցն խորաջուր սահին սօս 'ի սօսուոյ . տարմ բազմահոյլ սպիտակաթոյր թռչնոց որ յափնածիր մարգս ցամաքին . արծուիք 'ի գրլ խոց լերանց զծովու հոլաթև սաւառնեալ . խորշք խորհրդականք, 'ի սպառկափուցեալք 'ի պարեխաց և յանհեթեթ կոճեղս ծառոց, որոց ծանրացեալ ոստք յամպոց սաղարթուց, կքին զալեօքն և խանձարուրս յօրինեն 'ի ծովու, յոր խորշքն մտանեն . գիւղօրէք ինչ յստուեր խորշիցն թագուցեալք, 'ի թիկանց ունելով բուրաստանս ընդ դաւրեանդս դալարի, զխումբս ծառոց առ ոտս ափափայց, զկարկուրայսն գգուեալս առ դրամքնոցա յալեաց ծիծաղախիտ, և զերամս աղանեաց 'ի տանիս իւրեանց . կանայք նոցա և մանկտի 'ի պատուհանս, ծերունիք յոտս փառէից բազմեալ ընդ սօսեալ . մշակք որ յանդաստանաց ելանեն 'ի նաւակս, այլք ծանրաբեռնեն զմակոյկսն 'ի խրճունս դաւար, և 'ի մուրտ կամ 'ի ծաղկաւետ հաւամբգի՝ առ յարագել և յայրել ձմեռանի . զօղեալ ուրուք զինի շեղջից սիւղոցն կախելոց, որ զեղեալ 'ի ջուրսն թանան, ոչ զնաւն և ոչ զթիւղար ոք նշմարէ . և թուի բեկոր իմն ծովափին զերծ յերկրէ ըստ դիպաց 'ի ջուրցն հոսանաց, ծածանել զմկանամբք ծովուն կանաչազարդ իւր տերեւովք և ծաղկօքն անուշահոտ :

ԼԱՄԱՐԴԻՆ
Ողեւորութիւն յԱրեւել :

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԻՆ ԴԱՐ՝

Գերմանացի Միլենսիկերաց երգերը :

Ա.

Լ՛յն բանաստեղծական ու պատերազմական խանդն, որ կը բորբոքէր միջին դարուն մէջ զՎաղղիւս, թէպէտ

1 Տէս հտ. ԺԵ, էջ 272, 317, 373 : հտ. ԺԶ, էջ 110, 141, 178, 294 : հտ. ԺԵ, էջ 39 :